

Anmälan mot Göteborgs tingsrätt med anledning av att kungörelsedelgivning skett i ett tvistemål

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot Göteborgs tingsrätts handläggning av ett tvistemål. Han ifrågasatte bl.a. tingsrättens åtgärd att delge honom handlingar i målet genom kungörelse.

Utredning

Tingsrättens akter i målen T 8965-01 och T 3409-02 lånades in och granskades.

Av handlingarna framgick bl.a. följande.

I en ansökan om stämning som kom in till tingsrätten i slutet av augusti 2001 yrkade käranden att AA skulle avflytta från en hyreslägenhet på xx-gatan i Göteborg. I september 2001 inkom en handling, rubricerad ”Kungörelsehinder”, från Delgivningscentralen vid Polismyndigheten i Västra Götaland. Enligt handlingen saknade AA känt hemvist såväl inom som utom riket och det hade inte kunnat klarläggas var han uppehöll sig. Det framgick vidare att han hade flyttat från den adress från vilken käranden hade begärt honom avhyst samt att vissa kontakter bl.a. med försäkringskassan hade tagits för att finna en adress till honom. Tingsrätten beslutade den 1 oktober 2001 att delge AA stämning i målet genom kungörelse. AA inkom därefter med svaromål. Sedan han genom s.k. förenklad delgivning delgivits kallelse till ett sammanträde för muntlig förberedelse uteblev han från detta den 27 februari 2002. Samma dag meddelade tingsrätten treskodom i vilken käromålet bifölls.

AA ansökte om återvinning (mål T 3409-02) och handläggningen fortsatte. Efter skriftväxling kallades parterna till ett sammanträde för muntlig förberedelse att hållas den 4 september 2002. Kallelsen till AA skickades med ett s.k. vitt kort. Enligt ett utdrag ur SPAR-registret den 16 juli 2002 var AA:s folkbokföringsadress c/o G.G., xx-gatan i Marstrand. Tingsrätten skickade hans kallelse såväl till den adressen som till xx-gatan i Göteborg. Kallelsen skickades även till hans ombud för att denne skulle hjälpa till med delgivningen. AA delgavs emellertid inte och förhandlingen ställdes därför in. I januari 2003 kallades parterna på nytt

till ett sammanträde för muntlig förberedelse. AA:s kallelse skickades den 23 januari 2003 till folkbokföringsadressen. I ett protokoll den 4 februari 2003 antecknades att tingsrätten hade kallat till muntlig förberedelse att hållas i tingshuset den 19 februari 2003 och att AA tidigare i målet hade delgivits enligt bestämmelserna i 15 § delgivningslagen. I protokollet anförde tingsrätten under rubriken "Beslut" följande: Kallelsen till den muntliga förberedelsen skall delges med AA genom att detta protokoll enligt 17 § delgivningslagen anslås i domstolens lokaler, i följd varav AA skall anses delgiven på tionde dagen efter detta beslut. AA uteblev från förhandlingen och tingsrätten meddelade treskodom i enlighet med kändens yrkanden.

Ärendet remitterades därefter till tingsrätten för upplysningar och yttrande enligt följande.

- a) Vilken utredning vidtogs för att eftersöka AA innan tingsrätten den 4 februari 2003 fattade beslut att delge honom kallelse till sammanträde för muntlig förberedelse genom kungörelse och vilka rättsliga överväganden föregick beslutet?
- b) På vilket sätt framgick att kallelsen att inställa sig till sammanträdet för muntlig förberedelse den 19 februari 2003 skedde vid treskodomsäventyr?

Tingsrätten inkom med ett yttrande till vilket var fogat upplysningar från rådmannen BB.

BB anförde i huvudsak följande.

Ansökan om stämning kom in till tingsrätten 27 augusti 2001 (T 8965-01). Sedan delgivning av AA med s k vitt kort misslyckats beslutade tingsrätten om stämmingsmannadelgivning. Sedan stämmingsmannen meddelat s k kungörelsehinder beslutade tingsrätten den 1 oktober 2001 att delgivning med AA skulle ske genom kungörelse. Efter viss skriftväxling mellan parterna meddelade tingsrätten treskodom mot AA den 27 februari 2002.

Sedan AA ansökt om återvinning och inhibition upptogs målet till förnyad handläggning (T 3409-02) och parterna kallades till sammanträde för muntlig förberedelse. Det uppstod omedelbart svårigheter att delge AA och tingsrätten bad hans dåvarande ombud advokaten CC om hjälp med delgivning med honom. CC lyckas inte få kontakt med sin huvudman och advokaten DD meddelade tingsrätten att han fått handlingarna i målet av CC och att han skulle ge in fullmakt från AA. DD avhörde inte och någon fullmakt kom inte in till tingsrätten.

Åtskilliga försök gjordes härefter från tingsrättens sida att delge AA. Tingsrätten kallade sedan till sammanträde för muntlig förberedelse den 19 februari 2003 vid äventyr av treskodom (aktbil 20). Eftersom det nu bedömdes utsiktslöst att delge återvinningssökanden AA handlingar i målet på vanligt sätt och då han tidigare delgetts enligt bestämmelserna i 15 § delgivningslagen, beslutade tingsrätten att kallelsen till sammanträdet den 19 februari 2003 skulle delges AA enligt bestämmelserna i 17 § första stycket tredje meningen nämnda lag. Så har skett.

Det bör anmärkas att Stenungsunds tingsrätt så sent som den 19 november 2003 beslutat att delge AA stämning i målet T 1073-03 genom kungörelse.

Slutligen skall nämnas att Göteborgs tingsrätts åttonde avdelning i målet B 11961-99 och i vilket åtal väcktes den 19 februari 2001 ännu inte lyckats delge AA stämmingsansökan.

Tingsrätten uppgav bl.a. följande.

Av rådmannen BB:s bifogade redogörelse framgår närmare vilka åtgärder tingsrätten har vidtagit för att delge AA den delen kan tilläggas att denne, såvitt framgår av akten, söktes även på en adress i Marstrand, också det utan resultat.

Redan efterforskningarna i mål T 8965-01 visade att AA saknade känt hemvist och att uppgift saknades var han befann sig. Vid tiden för det nu aktuella beslutet hade han avflyttat från den tidigare bostaden. Alla försök att delge honom har misslyckats eftersom han inte har kunnat påträffas. Enligt tingsrättens mening har därvid försättningar för delgivning enligt 15 § första stycket delgivningslagen förelegat.

Sammanfattningsvis kan tingsrätten inte finna att något fel i handläggningen har begåtts.

Bedömning

Kungörelsedelgivning får enligt 15 § första stycket delgivningslagen (1970:428) (DL) ske om den som söks för delgivning saknar känt hemvist och det inte kan klarläggas var han uppehåller sig. Av andra stycket samma bestämmelse framgår bl.a. att om den sökta har känt hemvist inom riket men varken han eller någon som handlingen kan lämnas till enligt 12 § DL träffas och det inte kan klarläggas var han uppehåller sig, får kungörelsedelgivning användas om det finns anledning antaga att den sökta avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Av 12 § DL följer att om en person som söks för delgivning har känt hemvist inom riket och inte träffas där får handlingen lämnas till vuxen medlem av det hushåll som den sökta tillhör.

I 17 § DL stadgas att kungörelsedelgivning sker genom att handlingen hålls tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på plats, som myndigheten bestämmer. Vidare skall meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll införas i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning eller endera av dessa inom viss tid. För det fall att kungörelsedelgivning enligt 15 § DL ägt rum och därefter ny delgivning skall ske i samma mål eller ärende krävs inte införande i tidning, meddelandet får istället anslås i myndighetens lokal.

Vilken utredning som krävs innan kungörelsedelgivning kan ske får bedömas efter omständigheterna i varje särskilt fall.

Utredningen har visat att AA söktes för delgivning av stämning i tingsrättens mål T 8965-01 och att Polismyndigheten i Västra Götaland upplyste tingsrätten bl.a. att AA saknade hemvist inom riket och att man inte kunnat klarlägga var han uppehöll sig. Därefter beslutade tingsrätten att delge honom genom kungörelse. Mot bakgrund av vad som har framgått av handlingarna i mål T 8965-01 har jag ingen erinran mot detta.

När det sedan gäller tingsrättens handläggning av målet efter AA:s ansökan om återvinning konstaterar jag följande.

Enligt utdraget ur SPAR-registret den 16 juli 2002 var AA:s folkbokföringsadress c/o G.G., xx-gatan i Marstrand. Den senaste ändringen i registret var noterad den 14 juni 2002. Den 4 februari 2003 beslutade tingsrätten, med hänvisning till att delgivning tidigare skett enligt 15 § DL, att delge AA genom kungörelse. Som tingsrätten noterade i det beslutet hade AA tidigare delgivits enligt 15 § DL. För att

använda sig av det förenklade förfarandet enligt 17 § första stycket tredje meningen DL måste emellertid de allmänna förutsättningarna för kungörelse-delgivning som följer av 15 § DL föreligga vid den tidpunkt när ny delgivning skall ske (jfr RH 1999:70).

Mot bakgrund av vad som kommit fram om de försök som vidtogs för att eftersöka och delge AA under handläggningen av mål T 8965-01 anser jag att kravet på utredning när det gäller inhämtande av underlag för beslutet om kungörelse-delgivning kunde ställas relativt lågt. När tingsrätten i februari 2003 beslutade om kungörelsedelgivning hade det emellertid gått 16 månader sedan tingsrätten, i oktober 2001, funnit att förutsättningar för kungörelsedelgivning förelåg. Som nämnts ovan visade ett inhämtat utdrag ur SPAR-registret att det under den aktuella perioden hade noterats en ändring i registret.

Tingsrätten har i remissvaret upplyst att åtskilliga försök hade gjorts att delge AA under målets handläggning. En närmare redogörelse för dessa har dock inte presenterats i yttrandet. Någon dokumentation i akten som tyder på att tingsrätten sökt AA för delgivning på annat sätt än genom att skicka kallelser till två olika adresser samt genom kontakt med ombudet och ytterligare en advokat som skulle söka nå AA finns inte. De två adresser som kallelsen skickades till var dels folkbokföringsadressen, dels xx-gatan i Göteborg. Något försök att t.ex. genom stämningsman söka AA på folkbokföringsadressen synes inte ha skett.

Mot denna bakgrund anser jag att tingsrätten inte hade tillräckligt underlag för att dra slutsatsen att de allmänna förutsättningarna för kungörelsedelgivning enligt 15 § DL förelåg när beslutet om sådan delgivning fattades den 4 februari 2003.

När det sedan gäller frågan om på vilket sätt det framgick att kallelsen att inställa sig till sammanträdet för muntlig förberedelse skedde vid äventyr av tredsdom har följande framkommit.

I beslutet den 4 februari 2003 angavs att kallelsen till den muntliga förberedelsen den 19 februari 2003 skulle delges AA genom att protokollet anslags i domstolens lokaler. Varken av beslutet eller av protokollet i övrigt framgick emellertid att AA skulle inställa sig till sammanträdet vid påföljd att tredsdom annars kunde komma att meddelas mot honom. Sedan AA hade uteblivit från sammanträdet för muntlig förberedelse meddelade tingsrätten tredsdom i målet.

Tingsrätten har upplyst att i en situation som den förevarande anslås normalt en kallelse till förhandlingen av vilken framgår att tredsdom kan komma att meddelas vid utevaro. Han har vidare anfört att det inte framgår av akten att så har skett även i detta fall men att det saknas anledning till antagande att den normala rutinen har frångåtts.

Mot bakgrund av vad tingsrätten har upplyst har jag ingen annan synpunkt på tingsrättens handläggning i denna del än att det borde ha dokumenterats i akten att kallelsen hade anslagits i domstolens lokaler.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i det ovan sagda.